

Наталія ЛИТОВЧЕНКО, консультант із питань оподаткування

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ: ЯК ОПОДАТКУВАТИ ТА ВІДОБРАЗИТИ У ФОРМІ № 1ДФ

Ситуація: організація уклала зі страховою компанією договір про добровільне медичне страхування найманих працівників. Сума страхового внеску за кожного працівника становить 149 грн щомісяця. Чи є це доходом працівників у вигляді додаткового блага? Чи треба відобразити такі суми у формі № 1ДФ?

Загальні положення

Згідно зі ст. 6 Закону від 07.03.96 р. № 85/96-ВР «Про страхування» (далі – Закон № 85) **медичне страхування** (безперервне страхування здоров'я) є добровільним видом страхування, яке здійснюється на основі договору між страхувальником і страховиком.

При цьому **страхувальниками** визнаються юрособи та дієздатні фізособи, які уклали зі страховиками договори страхування або є страхувальниками відповідно до законодавства України (ст. 3 Закону № 85).

Страхувальники можуть укладати зі страховиками договори про страхування третіх осіб (застрахованих осіб) лише за їх згодою, крім випадків, передбачених чинним законодавством.

Отже, укладення установою зі страховою компанією договору про медичне страхування найманих працівників має бути передбачено трудовим договором (контрактом) чи встановлено колективним договором.

Порядок оподаткування страхових платежів

ПДФО та військовий збір

Передусім з'ясуємо, чи є кошти, сплачені роботодавцем страховій компанії за договором медичного страхування найманих працівників, їхнім доходом у розумінні Податкового кодексу (далі – ПК).

Відповідно до пп. 162.1.1 ПК платниками ПДФО є фізособи-резиденти. Об'єктом оподаткування резидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід (пп. 163.1.1 ПК). Як установлено пп. «в» пп. 164.2.16 ПК, до такого доходу платника податку включається, зокрема, сума страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), у тому числі за договорами добровільного медичного страхування, сплачена будь-якою особою-резидентом за платника чи на його користь, крім сум, що сплачуються роботодавцем-резидентом за свої кошти за договорами недержавного пенсійного забезпечення платника), якщо така сума не перевищує 15 % зарплати, нарахованої цим роботодавцем платнику протягом кожного звітного місяця, за який сплачується пенсійний внесок, внески до фондів банківського управління, але не більш як 2,5 мінімальної зарплати, установлені законом на відповідний рік, із розрахунку за місяць за сукупністю таких внесків.

Нагадаємо, з метою застосування положень ПК уживається поняття «договір добровільного медичного страхування», визначене пп. 14.1.52¹ ПК. А саме: це договір страхування, який передбачає страхову виплату, що здійснюється закладам охорони здоров'я у разі настання страхового випадку, пов'язаного із хворобою застрахованої особи або нещасним випадком. Такий договір має також передбачати мінімальний строк його дії один рік та повернення страхових платежів виключно страхувальнику в разі дострокового розірвання договору.

За якими ставками утримується ПДФО та військовий збір (далі – ВЗ) із страхових внесків?

Ставка ПДФО становить **18 %** бази оподаткування щодо доходів, нарахованих (виплачених, наданих) платнику (п. 167.1 ПК).

Оскільки оплата роботодавцем страхового полісу для отримання страхових послуг працівником **є доходом такої фізособи в негрошовій формі**, під час його обкладення ПДФО слід застосовувати коефіцієнт, передбачений п. 164.5 ПК. Тобто під час нарахування (надання) доходів у будь-якій негрошовій формі базою оподаткування є вартість такого доходу, розрахована за звичайними цінами та помножена на коефіцієнт.

Такий коефіцієнт (**К**) обчислюється за формулою

$$K = 100 : (100 - C_n),$$

де C_n – ставка податку, встановлена для таких доходів на момент їх нарахування.

До наведеної формули застосовується ставка податку 18 %, а коефіцієнт для неї дорівнює 1,219512.

Крім того, указаний дохід є об'єктом обкладення ВЗ за ставкою **1,5 %** (пп. 1.2, 1.3 п. 16¹ підрозд. 10 розд. XX ПК).

Слід знати! Застосування до ВЗ коефіцієнта, визначеного п. 164.5 ПК, нормами п. 16¹ підрозд. 10 розд. XX ПК **не передбачено**.

Як відобразити страхові платежі у формі № 1ДФ?

Нормою пп. «б» п. 176.2 ПК передбачено, що податкові агенти зобов'язані подавати до контролюючого органу за місцем свого розташування у строки, встановлені ПК для податкового кварталу, Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку за формою № 1ДФ, затвердженою наказом Міністерства від 13.01.15 р. № 4 (далі – форма № 1ДФ, Наказ № 4).

Згідно з Довідником ознак доходів (додаток до Порядку, затвердженого Наказом № 4, далі – Довідник ознак доходів, Порядок № 4) сума страхових платежів (страхових внесків, стра-

хових премій), сплачена будь-якою особою-резидентом за платника податку чи на його користь, відображається з ознакою доходу **«124»** (про заповнення граф форми № 1ДФ див. нижче у прикладі).

Отже, сума страхових платежів (страхових внесків), нарахована та сплачена роботодавцем за договорами добровільного медичного страхування за свій рахунок, вважається доходом фізособи, на користь якої здійснена оплата, включається до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника відповідно до пп. 164.2.16 ПК та відображається податковим агентом у формі № 1ДФ.

ЄСВ

Відповідно до п. 10 ч. 1 ст. 1 Закону від 08.07.10 р. № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 2464) **страхувальниками** є роботодавці та інші особи, які згідно із цим Законом повинні сплачувати ЄСВ.

Застрахована особа – це фізична особа, яка відповідно до законодавства підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню і сплачує (сплачувала) та/або за яку сплачується чи сплачувався у встановленому законом порядку ЄСВ (п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону № 2464).

Платниками ЄСВ є роботодавці, зокрема підприємства, установи та організації, інші юрособи, утворені відповідно до законодавства України, незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання, які використовують працю фізосіб на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством, чи за цивільно-правовими договорами (далі – ЦПД), у тому числі філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи зазначених підприємств, установ та організацій, інших юросіб, які мають окремий баланс і самостійно ведуть розрахунки із застрахованими особами (ч. 1 ст. 4 Закону № 2464).

Базою нарахування ЄСВ для роботодавців є сума нарахованої кожній застрахованій особі зарплати за видами виплат, які включають основну та додаткову зарплату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у тому числі в натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону від 24.03.95 р. № 108/95-ВР «Про оплату праці», та

сума винагороди фізособам за виконання робіт (надання послуг) за ЦПД (п. 1 ч. 1 ст. 7 Закону № 2464).

Перелік видів виплат, на які не нараховується ЄСВ, затверджується КМУ (ч. 7 ст. 7 Закону № 2464).

Платіж згідно з договорами добровільного медичного та пенсійного страхування працівників і членів їхніх сімей **не є базою нарахування ЄСВ** (п. 2 розд. II Переліку видів виплат, що здійснюються за рахунок коштів роботодавців, на які не нараховується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого постановою КМУ від 22.12.10 р. № 1170).

Отже, на внески, сплачені роботодавцем на користь працівника за договором добровільного медичного страхування, ЄСВ не нараховується.

Приклад

Підприємство уклало договір добровільного медичного страхування працівника. Сума страхового платежу за договором становить 149 грн на місяць.

1. Визначимо базу обкладення ПДФО із застосуванням підвищеного коефіцієнта:

$$149 \text{ грн} \times 1,219512 = 181,71 \text{ грн.}$$

2. Розрахуємо суму ПДФО:

$$181,71 \text{ грн} \times 18 \% = 32,71 \text{ грн.}$$

3. Обчислимо суму ВЗ (без застосування негрошового коефіцієнта):

$$149 \text{ грн} \times 1,5 \% = 2,24 \text{ грн.}$$

Відповідно до пп. 3.2 розд. III Порядку № 4 у графі 3а «Сума нарахованого доходу» форми № 1ДФ відображається (за звітний квартал) дохід, який нараховано фізособі відповідно до ознаки доходу згідно з Довідником ознак доходів.

Майте на увазі! Нарахований дохід обов'язково відображається у графі 3а, незалежно від того, виплачено його чи ні.

У разі застосування податковим агентом негрошового коефіцієнта до доходів платника нарахований дохід відображається у графах 3а та 3 «Сума виплаченого доходу» форми № 1ДФ повністю з урахуванням цього коефіцієнта.

Отже, у графах **3 та 3а** наводиться дохід у вигляді страхових внесків, сплачених роботодавцем за найманого працівника з урахуванням застосованого коефіцієнта за звітний період, тобто 545,13 грн (181,71 грн x 3 міс.).

У графі **4а** «Сума нарахованого податку» відображається сума ПДФО, нарахованого та утриманого з доходу, нарахованого платнику, а в графі **4** «Сума перерахованого податку» – фактична сума ПДФО, перерахованого за квартал до бюджету, а саме 98,13 грн (32,71 грн x 3 міс.).

У графі **5** зазначаємо ознаку доходу «124», яка відповідає нарахованому доходу.

Рядок «Військовий збір» заповнюється податковим агентом, який у звітному кварталі нараховував доходи, з яких утримується ВЗ. При цьому в графах указуються загальні суми доходу, нарахованого та виплаченого протягом звітного кварталу всім фізособам, з яких утримують ВЗ, а також загальна сума нарахованого й перерахованого ВЗ до бюджету.

www.balance.ua

- ДемOVERсія БСБ
- Одна відкрита стаття кожного номера
- Інформація про семінари/вебінари
- Анонси та архіви номерів